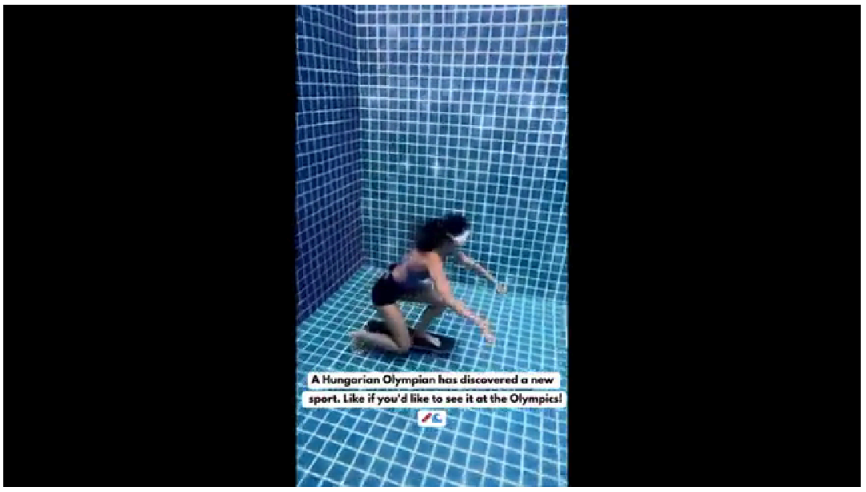
Over videá

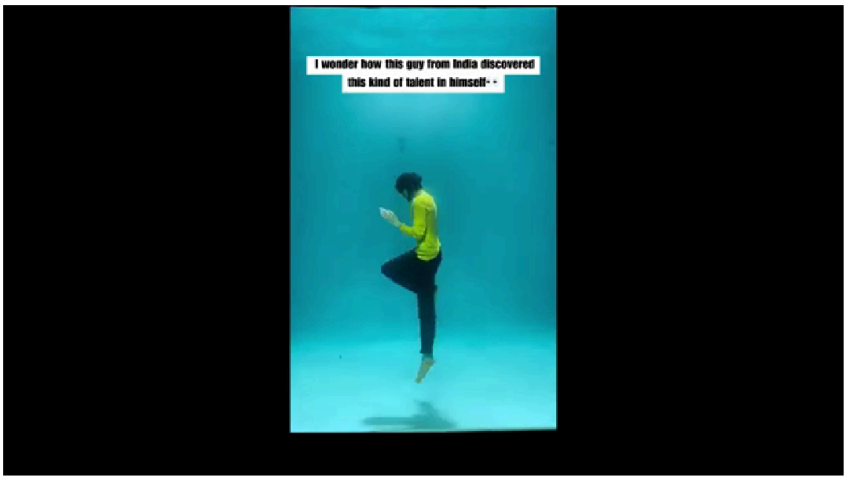
Over nasledujúce videá a rozhodni, ktoré tvrdenie o nich platí.

Video č. 1

a) Video je reálne a popis sedí k videu.
b) Video je reálne, ale popis nesedí k videu.
c) Ide o video vygenerované AI, v ktorom vystupuje AI influencerka.
d) Ide o video vygenerované AI, v ktorom nie je konkrétna AI influencerka.
e) Nie je možné overiť informácie o tomto videu.

Video č. 2

a) Video je reálne a popis sedí ku videu.
b) Video je reálne, ale popis nesedí ku videu.
c) Ide o video vygenerované AI, v ktorom vystupuje AI influencer.
d) Ide o video vygenerované AI, v ktorom nie je konkrétny AI influencer.
e) Nie je možné overiť informácie o tomto videu.

Popíš svoj postup, ako si došiel/la k obom záverom. Na základe práce s akými zdrojmi si prišiel/la k správnej odpovedi?

ChatGPT - otázny prompt

Matej videl niekoľko virálnych videí z ceremoniálu filmového oceňovania Slnko v sieti. Názov ho zaujal, preto do ChatuGPT zo zvedavosti zadal nasledovný prompt:

“Prečo sa slnko v sieti volá slnko v sieti”

Odpoveď ChatuGPT ho prekvapila:

Názov **Slnko v sieti** je symbolický a má viacero významových vrstiev – nie je to doslovný opis situácie.

1. Konkrétny obraz vo filme

Vo filme sa objaví moment, keď slnko presvitá cez sieť (napr. rybársku alebo volejbalovú). Tento vizuálny obraz pôsobí poeticky, ale zároveň „rozbitý“ – slnko nie je videné priamo, ale cez prekážku.

2. Symbolika „zachyteného“ sveta

„Slnko v sieti“ sa často interpretuje ako metafora:

- snahy **zachytiť niečo nezachytiteľné** (pravdu, realitu, dospievanie),
- pocitu, že človek vníma svet **skreslene alebo sprostredkovane**,
- generácie mladých ľudí, ktorá je akoby „zamotaná v sieti“ spoločenských okolností.

3. Kontext doby

Film vznikol v období uvoľňovania 60. rokov a býva považovaný za začiatok československej novej vlny. Názov teda odráža aj:

- hľadanie autenticity,
- narúšanie jednoduchého, „oficiálneho“ pohľadu na realitu.

Zhrnutie:
Názov neznamená len fyzické slnko v sieti, ale najmä **pocit, že realitu vidíme cez filtre, obmedzenia alebo ilúzie** – čo je presne to, čo film tematizuje.

Ak chceš, môžem ti rozobrať aj konkrétne symboly alebo scény – ten film je na to dosť bohatý.

V jednej vete vysvetli, prečo Matej dostal prekvapivú odpoveď. Následne stručne pomenuj dve slabé stránky (resp. chyby) jeho promptu.

Keď si Matej hľadal ďalšie články o tohtoročných filmových cenách, narazil na tieto dva články - jeden z eREPORTu a jeden z Refreshera.

Prehliadka politického aktivizmu: Na Slnku v sieti sa opäť politizovalo, predviedli sa Kramár, Nvotová či Ondrík
https://ereport.sk/prehliadka-politickeho-aktivizmu-na-slnku-v-sieti-sa-opat-politizovalo-predviedli-sa-kramar-nvotova-ci-ondrik

Slnko v sieti: Najlepším hraným filmom je Otec s Milanom Ondríkom. Najviac ocenení však získala dráma Potopa
https://refresher.sk/201370-Slnko-v-sieti-Najlepsim-hranym-filmom-je-Otec-s-Milanom-Ondrikom-Najviac-oceneni-vsak-ziskala-drama-Potopa

Stručne porovnaj tieto dva nadpisy článkov a kriticky ich zhodnoť. Svoj postoj odôvodni na konkrétnych slovách či častiach nadpisov.

V úvode článku z eReportu sa spomína, že najoceňovanejším filmom bol film Otec. Over toto tvrdenie a z nasledovných tvrdení vyber tie pravdivé:

a) Ocenenie Slnko v sieti za najlepší hraný film za rok 2025 vyhral film Otec.
b) Najviac ocenení v rôznych kategóriách za rok 2025 získal film Otec.
c) Film Otec je najoceňovanejší film, lebo okrem hlavnej kategórie získal aj divácku cenu Slnko v sieti.
d) Ani jedno tvrdenie nie je pravdivé.

Matej eREPORT doposiaľ nepoznal. Zbežne si pozrel viacero ich článkov a na niekoľkých základných znakoch si overil, či tomuto médiu môže plne dôverovať.

Ktoré z nasledujúcich tvrdení najvýstižnejšie vystihuje portál eREPORT?

a) Ide o spravodajský web, ktorý podáva informácie neutrálne a bez hodnotiacich úsudkov.
b) Ide o odborný web, ktorý sa zameriava na analytické vysvetlenie tém s doloženými (prevažne akademickými) dôkazmi.
c) Ide o internetový portál, ktorý vychádza čisto z overených tlačových správ tlačových agentúr.
d) Ide o portál, ktorý jasne neoddeľuje fakty od hodnotiacich komentárov a ktorý často volí emotívny jazyk namiesto neutrálneho informovania.

Správne priraď vety z článku eREPORTU podľa toho, či ide o názor, faktické alebo špekulatívne tvrdenie.

https://ereport.sk/prehliadka-politickeho-aktivizmu-na-slnku-v-sieti-sa-opat-politizovalo-predviedli-sa-kramar-nvotova-ci-ondrik

Z pôvodného oceňovania najlepších filmov sa stáva skôr „festival" politického aktivizmu. NÁZOR/FAKTICKÉ TVRDENIE/ŠPEKULATÍVNE TVRDENIE

Herci hovorili o zániku kultúry, cenzúre a hanbe. NÁZOR/FAKTICKÉ TVRDENIE/ŠPEKULATÍVNE TVRDENIE

Myslím si, že je to [rozhodnutie televízie neodsnímať prenos], veľká hanba. NÁZOR/FAKTICKÉ TVRDENIE/ŠPEKULATÍVNE TVRDENIE

Aj manžel známej herečky Táne Pauhofovej bol jedným z ocenených. NÁZOR/FAKTICKÉ TVRDENIE/ŠPEKULATÍVNE TVRDENIE

V článku eREPORTu sa spomína aj citát Maroša Kramára počas uvádzania kategórie najlepší film. Vyber správne tvrdenie.

a) Na fotografii je Maroš Kramár počas uvádzania kategórie najlepší hraný film v roku 2025.
b) Maroš Kramár síce naozaj odovzdával ocenenie za kategóriu najlepší hraný film v roku 2025, no táto fotografia je upravená AI.
c) Fotografia naozaj pochádza z oceňovania, no Maroš Kramár odovzdával ocenenie v inej kategórii.
d) Fotografia Maroša Kramára je upravená AI a jej originál pochádza z oceňovania v roku 2024.

Článok az247.cz

Prečítaj si nasledujúci text z decembra 2025:

Ježíšek opět nadělil bohatým dětem víc než chudým. EU chce dárky přerozdělit

Redakce • 25 Pro 2025

Zatiaľčo deti z bohatších rodín si tento rok pod stromčekom našli herné konzoly, najnovšie iPhony a horské bicykle, chudobnejšie deti si museli vystačiť s ponožkami, dvanásť rokov starou PS4 z bazáru a lacnými telefónmi s Androidom.

Ježiško sa tak opäť ukázal ako bezcitný elitár, ktorý systematicky preferuje deti z vyšších príjmových skupín.

„Ježiško sa roky tvári ako ľudomil, ale dáta neklamú. Je to elitár, ktorý systematicky preferuje deti z vyšších príjmových skupín," píše sa v správe Európskej komisie. „Korelácia medzi tým, ako je dieťa poslušné a hodnotou darčekov je takmer nulová. Korelácia s daňovým priznaním rodičov je naopak stopercentná."

EÚ sa preto chystá túto systémovú nerovnosť vyriešiť novou smernicou. Podľa návrhu budú musieť Ježiško, Santa Claus a Dedo Mráz nadeľovať darčeky rovnomerne, bez ohľadu na na majetkové pomery rodičov. V opačnom prípade im hrozia miliardové pokuty.

„Nie je dôvod, aby dieťa, ktorému rodičia kúpili v máji elektrobicykel a v septembri iPad za dobré známky, dostávalo v decembri ďalší luxus, zatiaľčo jeho spolužiak, ktorý ako jediný nešiel na lyžiarák, pretože si to rodina nemôže dovoliť, našiel pod stromčekom iba telefón s čínskym spywarom. To je

rozožranosť, ktorá zvyšuje uhlíkovú stopu," vysvetľuje eurokomisár pre zdieľanú chudobu Alan Harper.

Komisia varuje, že pokiaľ Ježiško bude naďalej nosiť chudobným deťom lacné Androidy, čo podľa nej predstavuje formu digitálneho vylúčenia, môže mu byť odobraná licencia a darčeky by miesto neho musela roznášať Česká pošta. V tom prípade by sa Vianoce 2026 v mnohých domácnostiach slávili až niekedy v auguste 2027.

Výrok *„Korelácia medzi tým, ako je dieťa poslušné a hodnotou darčekov je nulová"* znamená že:

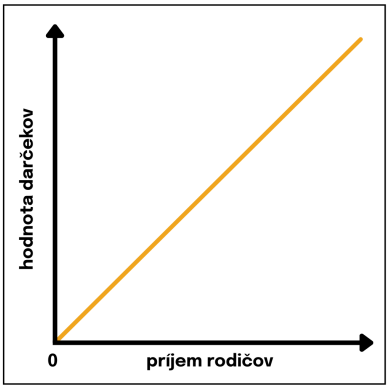
a) Poslušnosť dieťaťa má vplyv na hodnotu darčekov.
b) Medzi hodnotou darčekov a poslušnosťou dieťaťa nie je žiadna súvislosť.
c) Medzi hodnotou darčekov a poslušnosťou dieťaťa existuje súvislosť, ale jeden jav nespôsobuje druhý.
d) Na hodnotu darčekov nemá vplyv poslušnosť dieťaťa, ale Ježiško uprednostňujúci deti majetnejších rodičov.

Ktorý z výrokov opisuje kauzalitu?

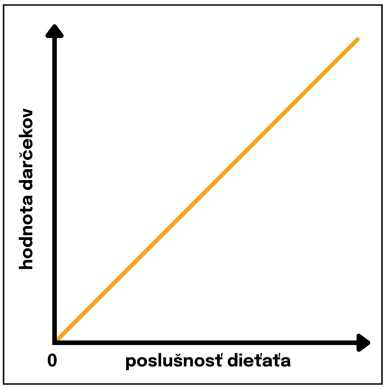
a) Komisia varuje, že pokiaľ bude Ježiško aj naďalej nosiť chudobným deťom lacné Androidy, bude mu odobratá licencia.
b) Zatiaľčo deti z bohatších rodín si našli pod stromčekom herné konzoly a najnovšie iPhony, chudobnejšie deti dostali Androidy.
c) Podľa návrhu Európskej komisie bude musieť Ježiško nadeľovať darčeky rovnomerne bez ohľadu na majetkové pomery rodičov.
d) Spolužiak, ktorý nešiel na lyžiarák, našiel pod stromčekom telefón s čínskym spywarom.

V článku sa píše, že správa Európskej komisie vychádzala z dát. Ktorý graf potvrdzuje závery Európskej komisie?

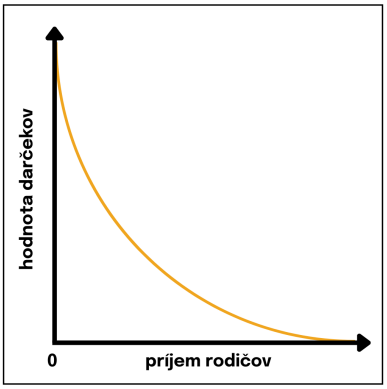
a)

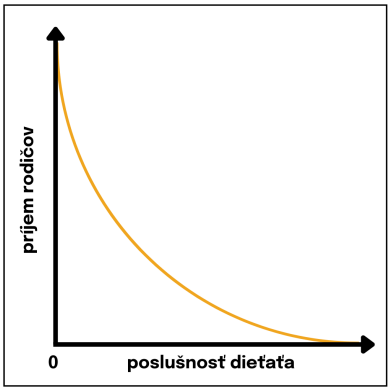
b)

c)

d)

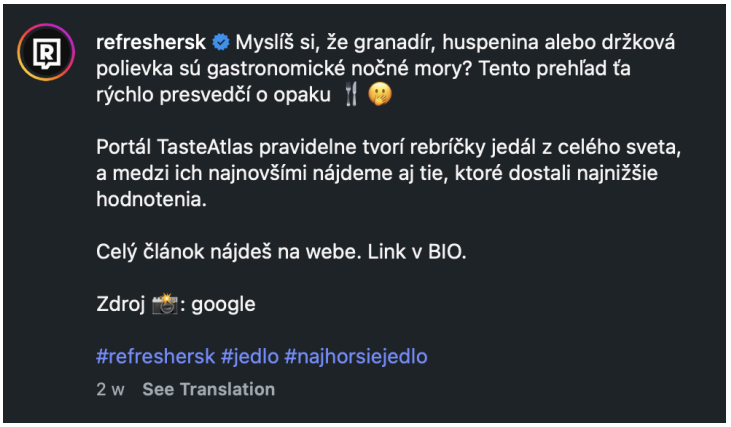
Čo môžeme povedať o zdroji, odkiaľ daný text pochádza?

a) Ide o dôveryhodné médium
b) Ide o bulvárne médium
c) Ide o satirické médium
d) Ide o dezinformačné médium
e) Ide o tlačovú agentúru

Naratív

Na hodine geografie ste sa práve učili o národných jedlách rôznych krajín, keď na Instagrame nájdeš tento príspevok:

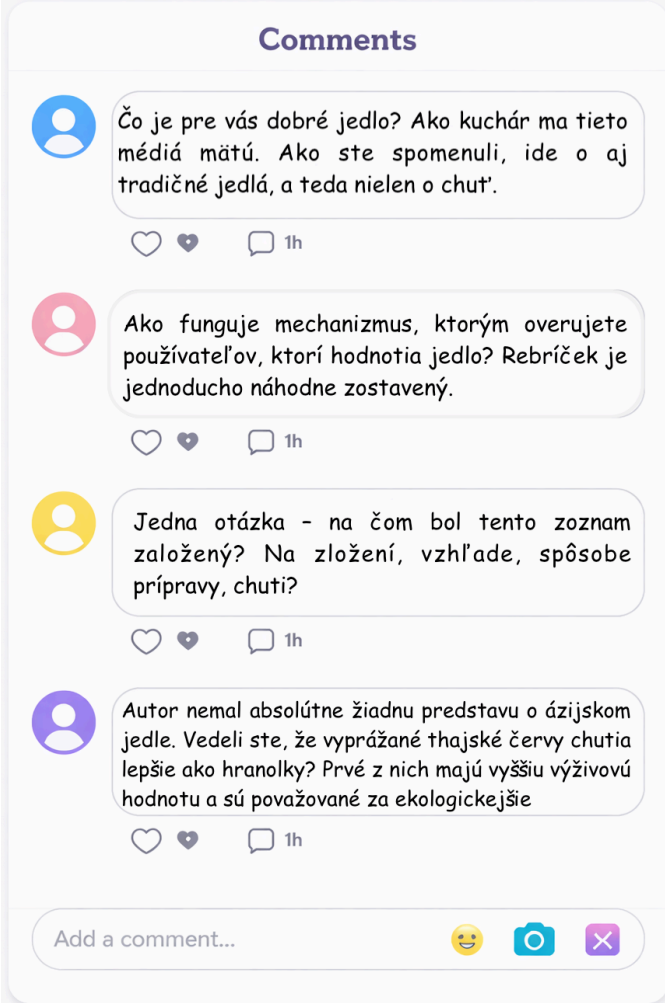

Sedia vedľa teba dvaja kamaráti a spoločne sa znechutíte nad jedlom. Príspevok vás však zaujal a rozhodnete sa pozrieť naň bližšie.

Z akého zdroja čerpá Refresher tento rebríček? Skopíruj link na webstránku tohto zdroja.
(nie je potrebné uviesť konkrétny link, stačí všeobecný link názvu stránky)

Na danej webstránke nájdete pod pôvodným rebríčkom nasledujúce komentáre:

Komentáre reagujú na popisy jedál v rebríčku a na fungovanie webstránky. Čo vyplýva z komentárov o pôvode rebríčka? Viaceré možnosti môžu byť správne.

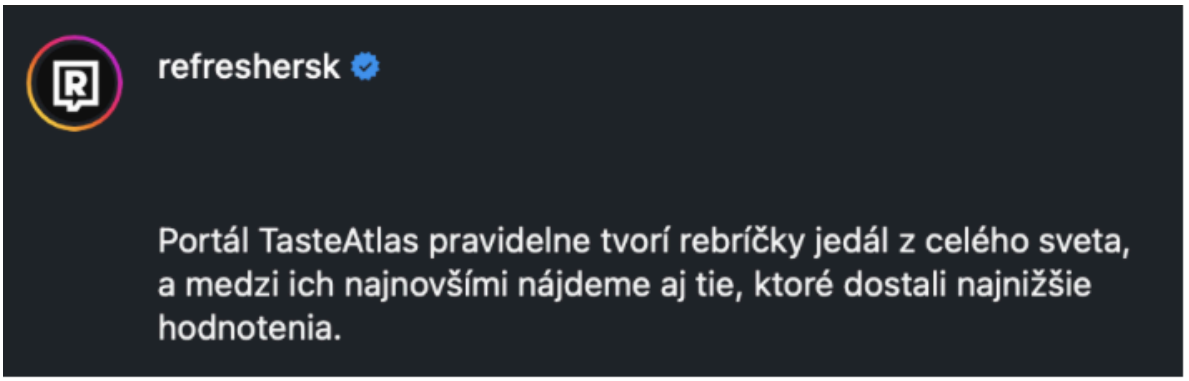
a) Rebríček vznikol na základe hodnotení odbornou komisiou.
b) Rebríček prezentuje hodnotenie ako objektívne, aj keď vzniklo subjektívne.
c) Rebríček vznikol na základe definovaných kritérií, ktoré sú dostupné na webstránke.

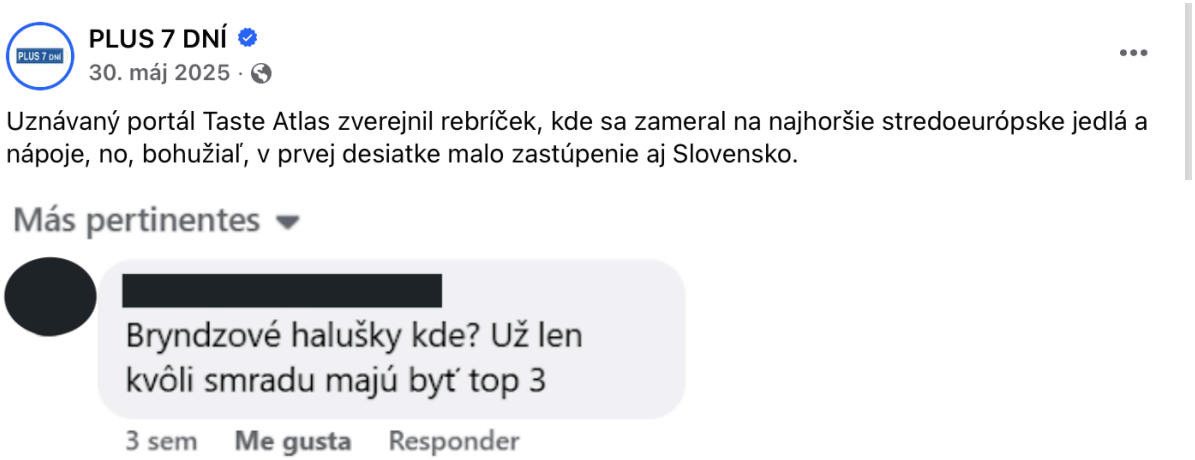
Pri vašom pátraní si všimnete, že príspevok a samotný rebríček majú rôzny **naratív** - spôsob, akým rozprávame príbeh o tom, čo sa deje. Môže byť neutrálny alebo emočný podľa slov, ktoré používame, a podľa toho, ako si situáciu vysvetlíme.

Rozhodnete sa pozrieť bližšie na túto tému. Nájdete ďalšie príspevky a rôzne komentáre.

Aké nástroje používajú tieto úryvky vo svojom naratíve? Priraď fotky k správnym pojmom.

Názor	Refresher
Faktické tvrdenie	Plus 7 Dní
Emočne zafarbené faktické tvrdenie	Komentár na FB

S kamarátmi ste sa rozhodli ochutnať jedno z jedál z rebríčka. Nebolo vôbec také zlé, niektorým veľmi chutilo.

Aký dopad má naratív príspevku z Instagramu?

a) Naratív príspevku podsúva istý pohľad, v tomto prípade vytvára predsudok.
b) Naratív príspevku vzbudzuje v čitateľoch emócie, v tomto prípade pozitívne.
c) Naratív príspevku podporuje záujem o jedlá z rôznych krajín.
d) Naratív príspevku nemá žiaden dopad na čitateľa.

Po vlastnom pátraní a ochutnávke sa rozhodnete ako svoj projekt na geografiu napísať vlastný príspevok o tomto rebríčku jedál.

Ktorý z nadpisov by nebolo korektné použiť?

a) Tradičné jedlá okolo sveta, ktoré dostali zlé hodnotenie vo vplyvnom rebríčku.
b) Rebríček najhorších jedál zo sveta - profesionálny rebríček ich ohodnotil dokonca horšie ako našu huspeninu.
c) Aké jedlá dostali najnižšie hodnotenie na celosvetovej webstránke gurmánov?

Zdôvodni svoju predošlú odpoveď. Prečo by si daný nadpis nepoužil/a v danom príspevku

Uveď aspoň 2 dôvody, prečo by daný nadpis nemal byť použitý na takýto článok. Používaj konkrétne časti nadpisu ako príklady pri svojom vysvetlení. Uvažuj v kontexte zvyšku úlohy. Vo svojej odpovedi uveď najskôr celé znenie nadpisu, ktoré si označil/a, a potom súvislé odôvodnenie v rozsahu minimálne 1-2 viet.

Príspevok s mapou

Zuzke na Instagrame vyskočil takýto príspevok od Startitupu. Pozrela sa na obrázok a popis, no pár vecí jej nesedelo, tak sa rozhodla pozrieť na príspevok bližšie.

Aký je vzťah medzi Telekomom a Startitup-om?

a) Žiaden, Startitup sa rozhodol pokryť Telekom obsah.
b) Telekom platí Startitup-u za partnerský obsah.
c) Startitup je platforma Telekomu.
d) Telekom je služba Startitup-u, ktorú propagujú.

Čo znamená 99,1 % pokrytie?

a) Pokrytie populácie, teda 99,1 % populácie má prístup k 5G sieti.
b) Pokrytie územia, teda 99,1 % územia má prístup k 5G sieti.
c) Pokrytie funkcie, teda 99,1 % času ťa pripojí Telekom k 5G sieti.
d) Pokrytie operátora, teda 99,1 % populácie používa Telekom.

Vyhľadaj, odkiaľ pochádza mapa na Startitup príspevku.

a) Mapa pochádza z Telekom webstránky.
b) Startitup je pôvodný zdroj mapy, vyrobili ju.
c) Mapa pochádza z MojAndroid článku z decembra 2025.
d) Mapa pochádza z Refresher článku z júna 2024.

Zuzka nevie veľa o reklamách, ale čím viac sa pozerá na príspevok, tým viac chce overiť, či spĺňa všetky pravidlá férovej komunikácie s používateľmi. Začala hľadať na internete relevantné zdroje a našla Etický kódex reklamnej praxe.

Pracuj s Etickým kódexom reklamnej praxe. Na riešenie ďalších otázok sa sústreď na Článok 2 - Článok 4.

Správne priraď prvky Startitup príspevku k pojmom z Etického kódexu:

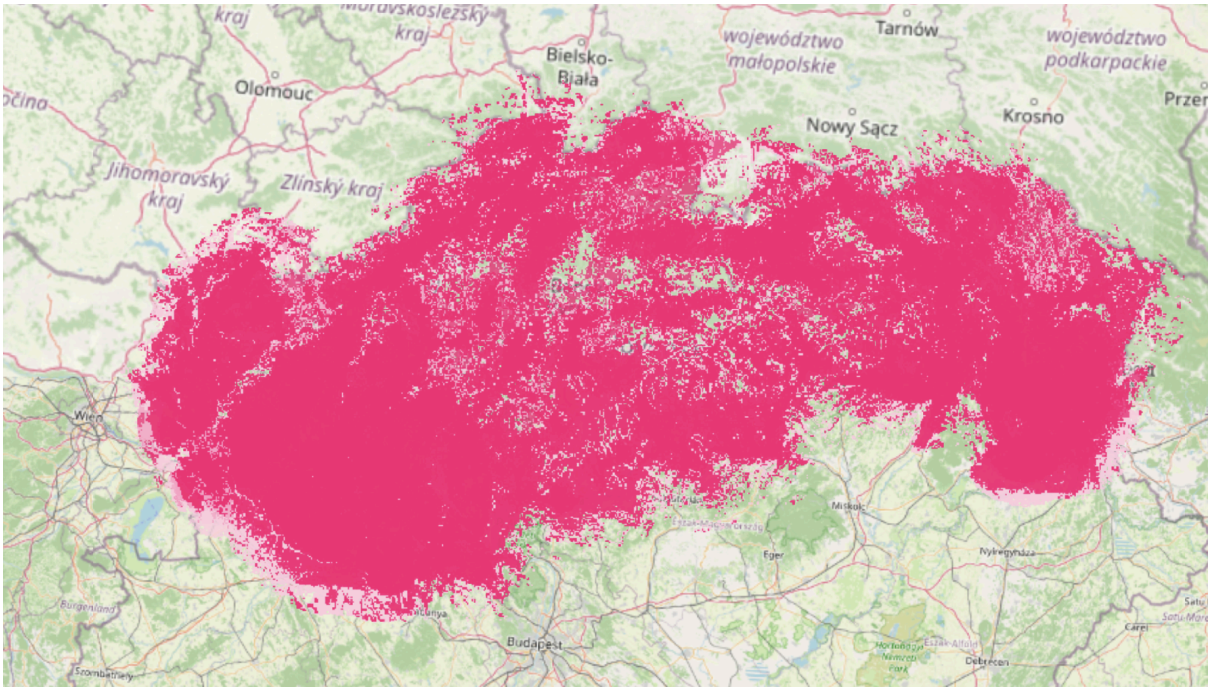
Komunikačné médium	Užívateľ Instagramu a (potenciálny) klient Telekomu, ktorý je dobre informovaný a v rozumnej miere chápe rôzne faktory.
Priemerný spotrebiteľ	Startitup Instagram.
Súťažiteľ	Telekom.

Môžeme príspevok Startitup považovať za reklamu?

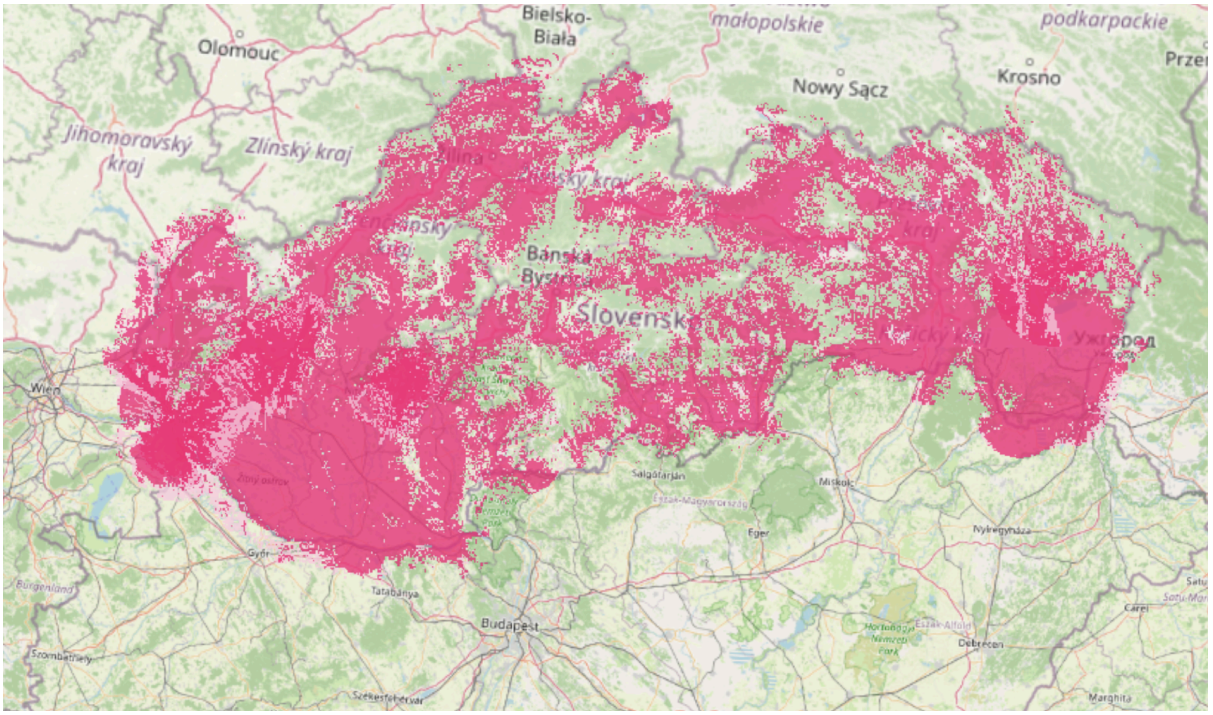
a) Áno, pretože príspevok je forma verejnej propagácie a jeho účelom je ovplyvniť správanie spotrebiteľa.
b) Áno, pretože príspevok je forma verejnej propagácie a nachádza sa na sociálnej sieti, čo je ustanovená platforma pre reklamu.
c) Nie, pretože príspevok síce je forma verejnej propagácie, ale sociálne siete nie sú ustanovenou platformou reklamy.
d) Nie, pretože príspevok síce je forma verejnej propagácie, ale jeho účelom nie je ovplyvniť správanie spotrebiteľa.

Po tom, ako si Zuzka vyjasnila miesto príspevku v rámci Etického kódexu, sa zase pozrela bližšie na obsah príspevku. Na webstránke *Úradu pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb* našla dostupné mapy pokrytia mobilným signálom rôznych operátorov. Nižšie sú 2 grafy pre Telekom.

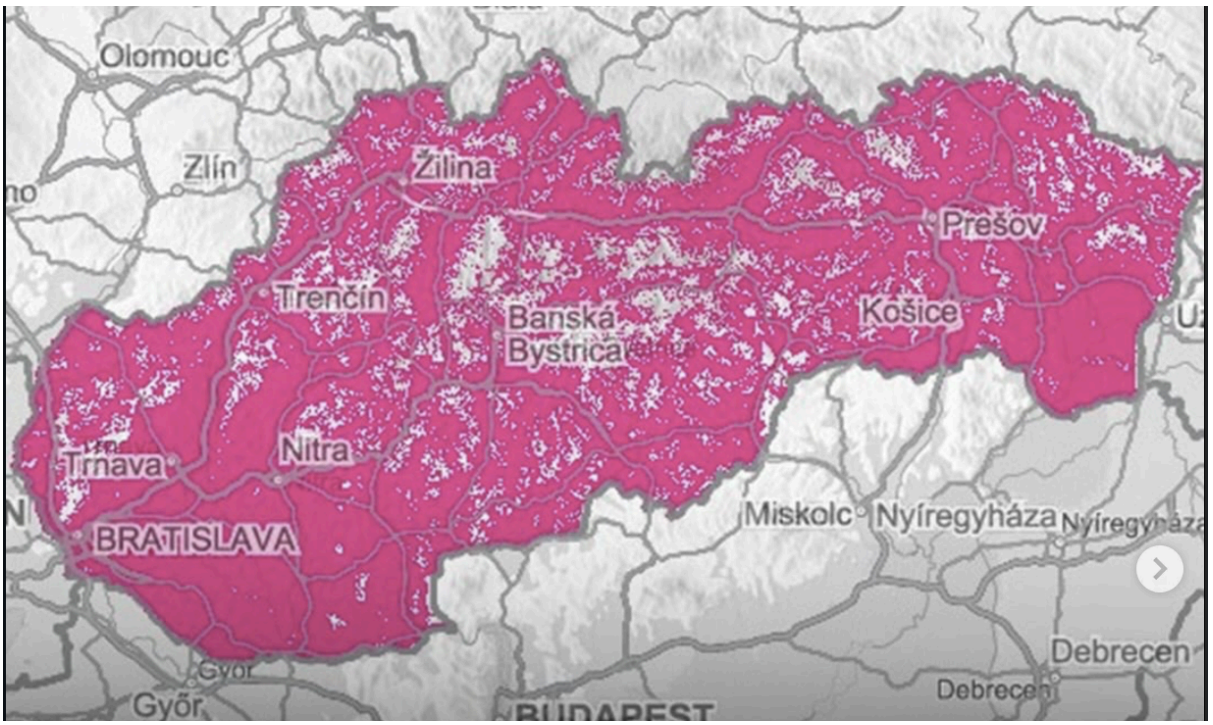
Mapa 1: 4G + 5G pokrytie Telekom

Mapa 2: 5G pokrytie Telekom

Mapa 3: Interaktívna mapa 2G-5G (mapa zo Startitup príspevku)

Zuzka si prečítala popis Startitup príspevku a porovnala medzi sebou mapy. Začala uvažovať, aké využitie by mohla mať každá mapa.

Ktorú z daných máp by si použil/a v obsahovo rovnakom príspevku z rôznych pozícií?

Pomôcka: obsahom príspevku myslíme informovanie o pokrytí Telekomom a potom konkrétne zameranie na 5G sieť.

Etický novinár s cieľom najobjektívnejšie informovať o 5G pokrytí.	Mapa 3: Interaktívna mapa 2G-5G (mapa zo Startitup príspevku).
Reklamná agentúra s finančným cieľom čo najlepšie vykresliť zadávateľa reklamy.	Mapa 2: 5G pokrytie Telekom.
Webstránka operátora s cieľom poskytnúť užívateľom čo najviac informácií.	Mapa 1: 4G + 5G pokrytie Telekom.

Po pozretí rôznych máp Zuzka dospela k úvahe, akú rolu hrajú grafické a dátové prvky vo verejnej komunikácii. Zuzka si uvedomila význam Etického kódexu v tomto kontexte a koľko rôznych pravidiel sa môže skrývať za jednoduchými príspevkami.

Zhodnoť morálnosť postupu Startitup príspevku o Telekome.

Na základe informácií, ktoré si počas vypracovania tejto úlohy získal/a, v 2-3 vetách zhodnoť celkovú morálnosť postupu Startitup príspevku.

Otázky, ktoré ti môžu pomôcť pri písaní:

- *Je tento príspevok reklama? Aký cieľ sledujú Startitup či Telekom?*
- *Ako Startitup využil mapu v príspevku o Telekome?*
- *Prebehla komunikácia s užívateľmi férovo? (môžeš si pomôcť Etickým kódexom a článkami, ktoré si používal/a).*

Over tvrdenia v statuse

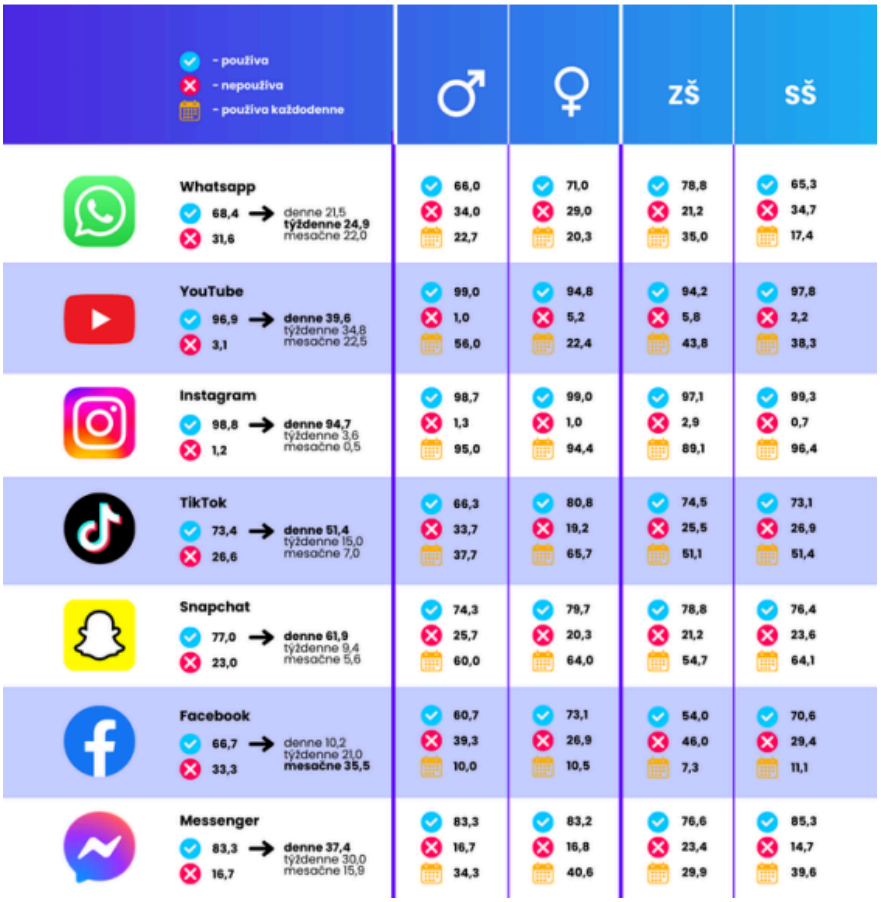
Prečítaj si nasledujúci status a odpovedz na otázky:

Narazila som na tento prieskum od DigiQ ohľadom toho, ako mladí používajú sociálne siete. Tie čísla sú šokujúce!

Skoro 90 % základoškolákov už používa Instagram DENNE - veď tam sa rátajú aj sedemročné deti, to je strašné. A že len približne 20 % dievčat z prieskumu nepoužíva Snapchat, to ma naozaj prekvapilo. Myslela som si, že ten už je dávno zabudnutý.

A chápete to, že štyri z týchto najpoužívanejších aplikácií v skutočnosti vlastní jedna firma? Akú moc má nad osudmi našich mladých.

Aspoň že tretina opýtaných chalanov na základných školách nepoužíva ten otrasný čínsky Tiktok...

Existuje naozaj tento prieskum? Pokús sa dohľadať zdroj na základe informácií v statuse. Vlož link na prieskum tu:
(Ak prieskum neexistuje, napíš "neexistuje")

_____

Ktoré z tvrdení v statuse sú fakticky pravdivé a vyplývajú z prieskumu?

a) **Skoro 90 % základoškôlakov už používa Instagram DENNE** - veď **tam sa rátajú aj sedemročné deti**, to je strašné.
b) A že len **približne 20 % dievčat z prieskumu nepoužíva Snapchat**, to ma naozaj prekvapilo.
c) A chápete to, že **štyri z týchto aplikácií v skutočnosti vlastní jedna firma**?
d) Aspoň že **tretina opýtaných chalanov na základných školách nepoužíva** ten otrasný čínsky **Tiktok**...

O aký typ zdroju ide? Je tento zdroj informácií dôveryhodný?

a) Ide o vedeckú štúdiu od vysokoškolských akademikov - dôveryhodný zdroj
b) Ide o správu z prieskumu od neziskovej organizácie - dôveryhodný zdroj
c) Ide o správu z prieskumu od Ministerstva školstva - dôveryhodný zdroj
d) Ide o článok z dezinformačného média - nedôveryhodný zdroj
e) Zdroj neexistuje